

В. „Република“  
излиза всѣка Сѣбота

Абонамента на „Република“ е въ прѣдплата.

**За България:**

за 3 мѣсеца 1.50 лева

„ 6 „ 2.50 „

„ 1 година 5 „

**За Странство:**

за 6 мѣсеца 4 лева

„ 1 година 7.50 „

Абонирането става на право въ администрацията и при всички телегр.-почт. станции или при мѣстнитѣ настоятели и се смѣта винаги отъ началото на мѣсеца.

Неплатени писма не се приематъ.

Ръкописи не се връщатъ.

Единъ брой 10 ст.



# РЕПУБЛИКА

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИТЪ РЕПУБЛИКАНЦИ

## LA RÉPUBLIQUE

Organe des républicains bulgares

Обявления се приематъ

За единъ редъ гармондъ на IV стр. 15 ст. за пръвъ пжтъ и по 10 ст. на всѣки послѣдующи.

За обявленията на I стр. — съ особно споразумѣние:

Сждеб. пристави плащатъ по 2 ст. на дума.

Всичко, що се отнася до редакцията и администрацията се испраща на адресъ: Редакция в. „Република“ — Сливенъ.

Поръчки, непридружени съ стойността имъ, оставатъ безъ внимание.

Единъ брой 10 ст.



\* **Всичко за народа и всичко чрезъ народа** \*

Съ настоящиятъ брой „Република“ встъпва въ второто си полугодие. Както и съобщихме въ прѣдпослѣднитѣ броеве, абонамента на вѣстника за II-рото полугодие ще бѣде 2.50 лева и 1.50 лева за три мѣсеца.

Който ни прѣдплати наведнажъ за второто полугодие, ще получи даромъ къмъ края на годината брошурката „Послание къмъ бога“ отъ Васа Пелатичъ.

Администрацията.

Учитель по китара търси уроци. Условия най-износни. За споразумѣние — редакция „Република“.

Александъръ Поповъ нѣма да приема посѣщения на именния си день — 30 того.

Сливенъ, 28 августъ 1899 година.

И правителствени и опозиционни очакватъ съ голѣма тревога възвръщането на княза отъ странство, като се прѣдполага, че това възвръщане носи и новъ министерски кабинетъ за измѣнената страна на каналиитѣ. Споредъ нѣкой вѣстници, отъ приема, който щѣлъ да се направи на нашия князь отъ страна на руския императоръ (прѣдполаганата срѣща въ Наухаимъ), зависело кому ще повѣри князьтъ съставянето на новъ кабинетъ: на русофили, или на русофоби. Разбира се, отъ това не може да се види на кои русофили и на кои русофоби: тамъ вече се дава просторъ на политическата далновидностъ на гражданина да налучи.

Ако приемътъ не бѣде твърдѣ ласкавъ, русофобската политика ще вземе връхъ, но сегашниятъ смѣсенъ кабинетъ ще трѣбва да се прѣобразува или съ изтикването на Радославова и Пешева, или съ съставянето на чистъ радославовски кабинетъ. И въ двата случая тежко на Българията. Възъ едната страна тя ще се натъкне на хората, които блънуватъ „жельзна“ ржка, задъ която разни Хаджиеновци да скубятъ народа; възъ другата страна ще попадне на сопаджилъка, мантовщината, торбопѣсчието, таинственото изчезване на хора, какъвто е случая съ Давидовски, на

цѣлия башибозушки, жестокъ и глупавъ режимъ на обезсмъртения Радославовъ. Какво добро може да се очаква и отъ еднитѣ и отъ другитѣ? Тѣзи хора, на които бѣ даденъ прѣкрасенъ случай да загладатъ прѣстѣпленията си, изтриятъ лопшата си репутация, грозното си минало, въ нѣколко мѣсеца вжтрѣ побѣсняхъ, сѣкашъ, за да дадатъ по четиретѣхъ страни на свѣта да се разбере, че сж най-разбойническитѣ елементи на страната. Шайкаджилъкътъ достигна до нечувани размѣри; пазенето на живота и имота на гражданитѣ се повѣри въ рѣцѣтъ на тъмни личности, осжждани за кражби, насилия, убийства; лакейничеството съ княза, прѣскането на народнитѣ пари безъ никаква смѣтка, гешефтитѣ съ Хаджиеновци и нему подобни, систематичното прѣслѣждане и задушаване на независимитѣ учрѣждения въ страната, като смѣтната палата и пр. жертването на най-жизненитѣ интереси въ Македония за хатѣра на меджидиета и османиета, обръщането на конституционализма въ комедия отъ побои и шайкаджилъкъ и пр. и пр. се възведаха до степенъ на държавна необходимостъ; и всичко туй само въ нѣколко мѣсеца, отъ заслѣпение за властъ и за обогатяване. Може ли на такива хора, два пжти опозорявани, два пжти улавяни въ разбойнически инстинкти и дѣла да се има вече довѣрие за напредъ? Може ли тѣхното застоиване на властѣта да се посрѣшне отъ българскитѣ граждани безъ трѣпки по тѣлото? Не, не, хиляди пжти не!

Но, ако вънкашната политика ни навѣе русофилски кабинетъ, дали имаме гаранция за по-добро бждаще? На кои изъ русофилитѣ князьтъ ще повѣри управлението на страната? Народняци, съединисти, цанковисти: ето тритѣ фракции, смѣсени или поотдѣлно, които иматъ шансъ да бждатъ повикани на властъ. Народняцитѣ сж довчерашитѣ гробокопатели на България, които гасиха свѣщи, дерибействуваха съ шайки, покровителствоваха папанчевци, бѣха обърнали страната на мрѣжа отъ гешефти и я докараха до положението на фалитъ. Тѣ дѣлѣха България въ джебоветѣ си, тѣ дѣлѣха Македония съ Сърбитѣ, тѣ бѣха обърнали конституционализма на гнусна комедия, дѣто лакейщината и подлостѣта се цѣлуваха съ гешефтарството и базирганството. Гърбо-

ветѣ на мнозина граждани още помнятъ свободата на митингитѣ, особено въ послѣднитѣ дни на властуването имъ. Съединиститѣ сж довчерашитѣ сподвижници на народняцитѣ, убийцитѣ на Алека, нѣкогажнитѣ махзарджий и продаватели на своето отечество, хора, които за честолубие и пари сж готови да се сдружатъ съ най-отчаенитѣ врагове на отечеството, да направятъ всички подлости и византийщини, чужда окупация да повикатъ, дори и родното си пепелище да погребятъ, само и само да взематъ връхъ. Тая подла и наемна партия, както вчера си служеше съ махзари противъ своето отечество, тѣй и днесъ си служи не съ своитѣ собствени сили вжтрѣ въ страната, а съ подбиване на вънкашния ни кредитъ чрезъ сенсационни телеграми. А какво прѣдставляватъ цанковиститѣ? Нека оставимъ на страни несклопния имъ прѣвратъ 9 августъ, отъ когото нашиятъ политически животъ трѣгна рачешки. Тѣхната борба не е ли цѣлъ редъ прѣдателства къмъ България и нейната независимостъ. Не сж ли тѣ, които пращаха въоръжени чети, възбуждаха междусобици, подготвяха бунтове и политически убийства, канѣха чужди държави да ни окупиратъ, унижаваха се като българи и като челоуѣци, и чрезъ всичкитѣ си дѣйствия даваха нравствена сила на Стамбулововата тирания? Храненици на чуждъ казанъ, надѣхани съ срѣдновековнитѣ идеи на руския автократизъмъ и православието, тѣ не само не сж направили нищо за конституционното възпитание на нашия народъ, но сами сж съ твърдѣ съмнителенъ конституционализъмъ. Достатъчно е „Дѣдо имъ Иванъ“ да поиска неговото стѣпкване и тѣ нѣма никакъ да се подвоумятъ, защото аслж никакъ и не го обичатъ.

Е, добръ, каква гаранция прѣдставляватъ за добро бждаще и конституционно управление тия елементи? Никаква, абсолютно никаква. Съ тѣхъ, може би, ще има по-малко бой, но сигурно повече гешефти и мракобѣсие.

Не сме скривали и нѣма да скриемъ, че само въ демократитѣ, между всички русофили, намираме повече гаранция за правиленъ политически животъ. Но демократитѣ нѣматъ шансъ да дойдатъ скоро на властъ чрезъ народа, а ако бждатъ повикани на властъ отъ княза, нѣщо твър-

дѣ съмнително, то гаранцията ще спадне на половина, ако дори и не изчезне цѣла.

Здрава гаранция за едно утѣшително бѣдаше ще има само въ образуването на една крѣпка радикална организация, която да постави принципитѣ си ребромъ, безъ всѣкакви маски и лакатушки. Нека си го кажемъ високо и отчетливо, че догдѣто има князь въ България, до тогазъ нѣма да има конституционно управление, и да прѣстанемъ вече да се лъжемъ и да лъжемъ народа. Грѣхота е да се прѣскатъ толкова сили на вѣтъра и се трепиме по между си за хатѣра на чужденци. Врѣме е сѣщо и всички радикални елементи да прѣстанатъ да бѣдатъ онашки на разни компрометирани и старомодни партии и да се сгрупиратъ подъ едно ново общо знаме за борба противъ реакцията. Все късно ли ще дохаждаме на умъ и разумъ? Моментътъ е дошелъ, условията сѣ на зрѣли, нека не ни заварятъ събитията непригответени.

### За публичнитѣ кѣщи.

Напоследъкъ въ нашата журналистика се подигна единъ твърдѣ важенъ въпросъ, въпросътъ за закриването или незакриването на публичнитѣ кѣщи (сп. „Медицински Сборникъ“, „Медицинска Бесѣда“, „Животъ“, в. „Напрѣдъ“, „Пловдивъ“). Особено ни се хвърля въ очи лекотата, съ която нѣкои журналисти се отнасятъ къмъ тоя важенъ въпросъ, за който другадѣ има цѣла литература и сѣ ставали дълги полемики. Но най-странно впечатление прави статията на сп. „Медицинска Бесѣда“, дѣто съ едно драстично на перото авторътъ рѣшава чисто и просто закриването на публичнитѣ кѣщи. Авторътъ на статията въ в. „Пловдивъ“, който е на сѣщото мнѣние, е малко по-сдържанъ въ сѣжденията си.

Авторътъ на статията въ „Медицинска Бесѣда“, види се, не си дава ясно от-

четъ за въпроса, който третира, защото е навѣлъ дѣ-да-е си аргументи, които нѣматъ непосредствена свръзка съ въпроса, а не е съумѣлъ да изтъкне най-сѣществениитѣ работи. Той, напримѣръ, пита, справедливо ли е, морално ли е да се прѣзиратъ отъ обществото проституткитѣ, когато тѣ изпълнявали една полезна обществена функция, споредъ понятията на тия, които подържатъ незакриването на публичнитѣ домове. И авторътъ на статията въ в. „Пловдивъ“ сѣщо се увлича отъ това питане, което нѣма прѣка свръзка съ въпроса. Справедливото или несправедливо отнасяне на обществото спрямо проституткитѣ е въпросъ за възпитанието и понятията на обществото, та отъ него не зависи закриването или незакриването на публичнитѣ домове. Съвършено криво е схванато сѣществуването на публичнитѣ домове, като държавна институция. Както „Медицинска Бесѣда“, тѣй и в. „Пловдивъ“, сѣкашъ си прѣдставляватъ работата, като че ужъ държавата е създадала публичнитѣ домове за да удовлетворява „скотскитѣ“ страсти на мъжетѣ, та „М. Б.“ пита съвсѣмъ неумѣстно, защо държавата не се погрижи да удовлетворява и страститѣ на женитѣ! Каква гламавщина отъ страна на единъ журналист! Не разбира ли милостъта му, че публичнитѣ домове сѣ частно прѣдприятие и че не е държавата, която ги отваря? Тѣ се отварятъ сами, а държавата само регламентира тѣхното функциониране, както регламентира функционирането на всички други частни прѣдприятия, търговски, индустриални и пр. Тя ще регламентира сѣщо тѣй и единъ публиченъ домъ за удовлетворение на женитѣ, ако само се явѣше на сцената подобно нѣщо. Прочее, държавата не може да се обвинява, че се нагърбила да удовлетворява „скотскитѣ“ страсти на мъжетѣ, а изоставила женитѣ безъ подобно удовлетворение, защото не е тя, която се нагърбя, а сѣ частни лица.

сането въ записката, азъ разбрахъ, че нѣщо неприятно се е случило съ братъ ми. Защото ако се касаеше само за здравето му. Полаковъ щѣше да ми извѣсти.

Станахъ внезапно тъженъ. Александъръ, си мислихъ, е затворенъ и азъ съмъ причината на това! Живота прѣстана да ми бѣде залъгалка, да има нѣкаква прѣлестъ. Разходкитѣ ми, упражненията ми, работата ми, захванаха да не ми бѣдатъ никакъ интересни. Цѣлъ денъ азъ мислѣхъ само за арестуването на брата ми. За мене, ергенъ още, затварянето ми бѣше едно лично недоволство, едно лично, така да кажа нещастие; нѣ братъ ми бѣше жененъ, обожаваше жена си и тѣ имаха едно дѣтенце върху, което изливахъ всичкитѣ нежности, които имахъ за двѣтѣ си първи дѣца.

Най-лошото пѣкъ бѣше неопрѣдѣленостъта. Какво може да е направилъ? Защо сѣ го арестували? Какво ще стане съ него?

Мѣсеци минаха, душевната ми мъка става отъ день на день по жестока. Невъзможно да имамъ и най малкото извѣстие. Най послѣ, единъ денъ, азъ можахъ да се науча, по единъ искусенъ начинъ, че сѣ го арестували, по причина на едно писмо, което писалъ на г. П. Л. Лавровъ.

Подробноститѣ азъ научихъ много по послѣ. Следъ послѣдното ни свидѣние, той писалъ на стария си приятель, който по това врѣме редактираше въ Лондонъ едно руско социалистическо списание „Напрѣдъ“. Въ писмото, той говореше за моето здраве, за безбройнитѣ арестувания, които бѣха се извършили и искаваше съ най-вѣрностъ, своето негодоване противъ деспотическия режимъ.

Писмото бѣше задържано на пощата отъ

Като се оставятъ на страни всички тия чужди за въпроса сѣждения, той се свежда, правилно поставенъ, къмъ слѣдното:

1) Трѣбва ли нашитѣ закони да считатъ всѣко съвокупление, вѣнъ отъ съпружеския животъ, за прѣстѣпление и да го прѣслѣдватъ като такова, или не трѣбва?

2) Трѣбва ли държавата да се грижи за ограничение прѣдаването на венерическитѣ болести, или да изостави това на произвола на сѣдбата?

Въ тия двѣ точки се съдържа цѣлиятъ въпросъ.

И дѣйствително, на какво основание законодателятъ или властѣта не ще позволява откриването на публични домове, ако законътъ не намира, че проституцията е прѣстѣпление? Намира се единъ нежененъ мъжъ, който иска да си удовлетвори страститѣ (оставете на страни морално ли е или неморално това); намира се сѣщо тѣй една жена, която доброволно се съгласява да му ги удовлетвори (безъ да я грижа дали ще я прѣзиратъ за това или не). Прѣстѣпно ли е това дѣйствие, или не? Ако законодателятъ рѣши, че това дѣйствие е прѣстѣпно, то се рѣшава и въпроса за публичнитѣ домове: тѣ трѣбва да се закрятъ. Прѣстѣплението ще се прѣслѣдва подъ всички видове, кѣдѣто и да се намѣри. Но ако законодателятъ намѣри, че нѣма нищо прѣстѣпно въ такова дѣйствие, то съ какво право ще запрети на тая жена да си има кѣща, да си приема гости, да живѣе съ приятелки и да извършва, тя и приятелкитѣ ѝ (или както щѣте), дѣйствия, които не се считатъ отъ закона за прѣстѣпни? Властѣта може само да регулира тая търговия въ името на обичаитѣ, морала и пр., но не и да я запрѣти.

Както виждатъ читателитѣ, закриването или незакриването на публичнитѣ домове е свръзано съ единъ важенъ юридически въпросъ и не може току така по прищѣвката на единъ чловѣкъ да се

Третата секция, отъ гдѣто нѣколко агенти отишли тутакси у братъ ми, за да направятъ едно претърсване. Тѣ го извършиха съ послѣдния грубостъ. Следъ полунощъ дванадесетъ чловѣка навлѣзоха изъ стаятъ му. Най затытеното кѣше бѣше притърсено. Дѣтето, болно него денъ, сѣ дигнали отъ лѣглото му, за да пригледатъ постѣлката и възглавкитѣ. Понеже нѣмаше нищо, и нищо не намѣриха.

Това притърсване възбуди много братъ ми. Съ обикновенната си откровеностъ, той каза на началника на жандармитѣ, който ги водеше: „противъ васъ, капитане, нѣмамъ нищо. Вие нѣмате никакво въспитание и не знаете нищо отъ това, което вършите. Нѣ колжото за васъ, господине“, прибави той, като се обърна къмъ прокурора, „вие не сте въ сѣция случай. Вие познавате закона и вие знаете слѣдователно, че го тѣжките съ краката си въ този моментъ. Още повече, вие давате, съ присѣствието си, законна форма на доброволния актъ, който извършватъ тѣзи жандарми. Вие сте просто единъ подлець“.

Жандармитѣ го изгледаха съ една дълбока омраза. Арестуването му стана въ Декемврий; държаха го затворенъ въ Третата секция, чакъ до мѣсець Май. Братовото ми дѣте — едно хубаво момченце, отъ което болѣстьта бѣше направила едно чувствително и твърдѣ интелегентно сѣщество — бѣше опасно болно отъ охтика. Докториятъ казваха, че още малко дни му оставатъ да живѣе. Александъръ, който никога не е искалъ и най малката милостъ отъ неприятелитѣ си, ги заклеваше тогасъ, да му позволятъ да види за послѣднѣнъ пѣтъ дѣтето си. Той ги моли, съ сѣзи на очи, да го заведатъ у дома му за единъ часъ подъ конвой. Тѣ му отказаха. Не

## ПОДЛИСТНИКЪ

### ЗАПИСКИТѢ НА П. КРОПОТКИНЪ.

#### „Избѣгването ми“

#### Втора часть

#### Арестуването на брата ми.

(Продължение)

Къмъ края на Декември 1875 год. ми позволиха да имамъ едно свидѣние съ брата си и сестра си Елена, въ самата крѣпостъ и въ присѣствието на единъ офицеръ отъ жандармерията. Тѣзи свидѣния, позволени следъ дълги интервали, произвеждатъ всѣкогасъ едно особено възбуждане въ затворника, както и въ роднинитѣ му. Виждашъ обични лица, чувашъ познати гласове и знаещъ, че това свидѣние ще трае само нѣколко минути. Човѣкъ се чувства отдалеченъ, макаръ да е минутно приближенъ, а още повече когато не можешъ да се искажешъ интимно прѣдъ единъ чужденецъ, предъ единъ неприятель, шпиовинъ. Освѣнъ това, братъ ми и сестра ми, ги интересуваше повечето моето здраве, което почваше да отпада отъ тъмнината презъ зимнитѣ дни и влажностъта на келийката ми. Ний се раздѣлихме много трогнати.

Една седмица следъ това свидѣние, получихъ вмѣсто писмото, което очаквахъ отъ братъ си по отпечатването на книгата ми, една малка записка отъ Палаковъ. Той ми съобщаваше, че за напрѣдъ, той ще чете корекциитѣ и че азъ трѣбва да се отнасямъ до него за всичко що се отнася по печатането. Отъ самия начинъ на пи-

рѣши съ единъ замахъ на перото, защото тогава ще се намѣримъ въ отъритото море на произволитѣ и минутнитѣ настроения. Единъ день нѣкой ще му скимне да иска закриването на всички гостилници, подъ прѣдлогъ, че къщното ястие е по-сладко и че въ гостилницитѣ се развалятъ стомаситѣ. Е, къдѣ ще отидемъ по тоя пѣтъ?  
(Слъдва)

## Вжтрѣшенъ прѣгледъ

**Негово Императорско Величество Народътъ** бѣше народъ, когато редакторътъ на в. „Народна Защита“, г. Дѣлевъ, страдаше отъ сѹхоежбина та се борѣше за власт; щомъ г. Дѣлевъ се настани на топло мѣсто съ 500 л. на мѣсець Негово Императорско Величество Народътъ се прѣобърна въ тѣла. Че остави това, ами и всички злини, които сж сполѣтѣли България, все споредъ сжщия вчерашенъ защитникъ на Величеството, произлизали отъ широкія ни конституционализъмъ, за който Величеството не било още узрѣло. Боже Господи! Колко думи и мастило изхабени за да се докаже тая проста истина: че нѣкогажниятъ ратникъ на Величеството се намира за сега твърдѣ добрѣ съ 500 лева на мѣсець, та не трѣбва да го бутатъ... Не бива да си каже дертя, съ двѣ думи, ами сѣдналъ цѣли статии да драци.

**Възлюбениятъ ни господарь** денѣ и ноцѣ все за благото на страната ни мисли, та рѣшилъ да я ошастливи съ новъ бракъ, съ нова княгиня, съ нови княжлета, съ нови разноски. Пакъ тържества, пакъ фейерверки, пакъ гуляи! Ехъ, че весело ли прѣкарваме, да го вземе дявола! Научаваме се, че чиновницитѣ отъ сега почнажли да дигатъ на страна отъ редовно плащанитѣ заплати, за да покупятъ нова диадема. Да му мислятъ дѣнькоплатитѣ.

**За нѣкакво изселване** се пиши отъ доста врѣме насамъ изъ вѣстницитѣ и се експлоатира ет. него по някъкъ начинъ. Доколко е вѣрно, че сж се намѣрили глупави бай Ганьовци, които искатъ да напуснатъ родната земя и вѣрватъ, че въ Русия ще намѣрятъ келепиръ, не можемъ да знаеме, но, ако това се подклажда отъ нѣкои неразборчиви въ срѣдствата си опозиционери съ партизанска цѣль, нѣма по възмутителенъ фактъ отъ него. Ако ли опозицията е непричастна въ туй, то длъжностъ е на печата, не да експлоатира партизански тия бай-Ганьовцини, а да отвори очитѣ на простата селения:

искаха да испуснатъ случаятъ, да си отмѣстятъ.

Дѣтето умрѣ и майка му стана почти луда, когато се научи, неколко дни слѣдъ това, че мжжътъ ѝ го испрачатъ за неопрѣдѣлено врѣме въ единъ малкъ градецъ—Минюдинекъ, въ источния Сибирь. Трѣбваше да иде съ кола между двама жандарми. На жена му бѣха позволили да го слѣдва, нѣ много по късно, тя не можеше да пжтува заедно съ него.

„Кажете ми, най послѣ, какво ми е прѣдѣтжлението“, питаше братъ ми. Нѣ никакво обвинение нѣмаше противъ него, освѣнъ писмото за г. Лавровъ. Това заточение се показа толкова самоволно и така ясно се виждаше отмѣпението на „Третята секция“<sup>1)</sup>, че всичкитѣ ни роднини мислѣха, че то не би се продължило повече отъ нѣколко мѣсеца. Братъ ми даде едно прошение до министѣра на вжтрешнитѣ работи, който отговори, че той не може да се меси въ работитѣ на началника на жандармерията. Едно друго прошение бѣше адресирано до Сената. То имѣ сжщото послѣдствие.

Двѣ години по-послѣ, по своинициатива, нашата сестра Елена, писа на царя. Нашия братовчедъ Димитри, главенъ управителъ на Харьковъ, адютантъ на императора и фаворитъ на двореца, даде самъ въ ржцѣтъ на царя Елениното прошение, слѣдъ като прибавилъ нѣколко думи за подкрѣплѣние. Нѣ отмѣчението на Романовци е Фамилна чѣрта, която бѣше силно развита у Александъръ II. Той написа въ началото на прошениято: „пусть позидитъ“ т. е. „да постои още малко“.

1) Тя е най важната отъ руската полиция. Занимава се исклучително съ политическитѣ прѣдѣтжленици.

изселване по економически причини е безразсждно, а по политически причини — подло.

**Членовитѣ на Сѣмтната Палата** се систематически прѣслѣдватъ, както и самото учрѣждение, отъ страна на правителството задѣто си пазятъ независимостта и не искатъ да визиратъ нѣкой незаконни платежни заповѣди. На послѣдъкъ тѣ са глобени съ половината отъ заплатата имъ. Тираниитѣ не могатъ да търпятъ независими учрѣждения и личности.

**Папанчевщина.** До какви отвратителни срѣдства прибѣгва прочутиятъ по визоститѣ си Папанчевъ къмъ своитѣ политически противници, ще види всѣки, като прочете двата реда, които захващатъ съ „Ле-лей Мочо“ въ брой 258 на органа му в. „Сливенъ“. Какъвъ безобразенъ фактъ за нашитѣ литературни и партизански прави! Като е далъ мѣсто въ вѣстника си на тая гнусотия, не помисли ли бае Папанчевъ, какъ ще му бжде хала, ако противникътъ му се залуви съ сжщитѣ срѣдства и подхвърли госпожата му на разни вѣстникарски ругания? Всичко има граница, господа озлобени партизани.

✓ **На 24 се даде концертъ** въ читалището „Зора“ отъ г. г. Михайловъ—Стоянъ, Вульпе и Визнеръ. Концертътъ излѣзе прѣвъзходенъ. Имаше доста много публика и толкова възхищение, че артиститѣ бѣха принудени да излазятъ на сцената два-три пжти и да повтарятъ. Трѣбва да признаемъ, че Сливенъ за прѣвъ пжтъ слуша такъвъ силенъ и обработенъ теноръ, като г. Михайловъ—Стоянъ.

✓ **Научаваме се**, че утрѣ не ще може да се свика събрание за избиране на ново настоятелство за читалище „Зора“. За всѣки случай, нека гражданитѣ не стоятъ равнодушни къмъ това народно учрѣждение, а да се запишатъ членове, колкото се може повече, та и приходътъ да се увеличи, и дѣятелността му да се разшири. 5 лева за година не е много. Паритѣ се внасятъ на читалищния челоуѣкъ срѣщу разписка.

**Защо прокурорскиятъ паркетъ** при тукашния окр. сждъ не се интересува съ произволитѣ на ямболската полиция и да даде подъ сждъ виновнитѣ? Малко доблѣсть, млади юристи?

**Обръщаме вниманието** на кметството върху изкопанитѣ и оставени незаровени дупки отъ инженеритѣ по улицитѣ, дѣто минувачътъ може да си счупи краката.

**Издаденъ е вече указа** за допълнително избиране на 39 депутата изъ разни околии на 19 септември. Нека българ. граждани се приготвятъ да изпратятъ въ Народното Събрание сжщитѣ депутати, които касираха. Тѣй ще покажатъ само своята политическа зрѣлостъ.

Това малко бѣше дванадесетъ години. Той не можа да види Русия... умрѣ.

## Третя Часть Размирното лѣто.

Множеството арестувания извършени прѣвъ лѣтото на 1874 и дивитѣ измжчвания на партизанитѣ ни отъ полицията, произвѣдоха едно забѣлжжително изменѣние въ мозъцитѣ на московската младежъ. До тогава се задоволяваха да вѣвличатъ въ работническата и даже между селенитѣ, хора, достойни да станатъ социалистически агитатори. Нѣ сега, работницитѣ бѣха наводнени отъ шпиони и ясно бѣше, че се рискуваше да бждатъ арестувани и испратени въ Сибирь тѣзи работници и пропагандисти.

Тогава почна да става едно голѣмо народно движение отъ новъ родъ: много стотици млади хора, жени и моми напуетнаха доброволно всички прѣдпазвания, които зимаха до тогава по обичай, прѣснаха се по селата, влизаха въ градоветѣ, градчетата, като сѣеха на всѣждѣ революцията, и като разнасяха почти открито брошури, пѣсни, манифести и др. Въ нашата срѣда това лѣто, получи името „Размирно лѣто“.

Жандармитѣ си губеха главитѣ да ни търсятъ. Тѣ нѣмаха достатъчно ржцѣ за да извършатъ арестуванията, нито достатъчно очи за да шпиониратъ и наглеждатъ пропагандата и пропагандиститѣ. Обаче повече отъ 1,500 души бѣха арестувани тогава; половината, отъ които стояха дълги години въ затворитѣ.

\*\*\*

Единъ день, прѣвъ лѣтото на 1875 г. въ килията, която се намираще въ сжседство съ

По случай върлущата въ града ни скарлатина, записването на ученицитѣ въ гимназията и основнитѣ училища е прѣкратено до второ разпореджане.

**Чумата**, този бичъ на челоуѣчеството, слѣдствие на гладътъ, пищетата, които пжкъ водятъ слѣдъ себе си мржсотията, необходимото и главно условие за да се развива, е вече дошла въ Европа. Границитѣ на Португалия сж заградени съ кордонъ войници, за да можатъ опази, да се не принесе въ Испания. Въ Оporto е имало 51 случая и 18 умрѣли. Астраханската губерния и тя е жертва на този бичъ, Мала-Азия сжщо. Всички държави взематъ много строги мѣрки за прѣдпазване.

**Освѣнъ мотивитѣ:** „сте назначени на мѣстото на неправилно уволнена“, „сте протезирани отъ бившето настоятелство“, „уволнявате се, понеже се заменятъ съ друга“, „сте много строга“, „сте гласували при уволнението на друкритѣ си“ и пр. дивотии; единъ отъ важнитѣ мотиви при уволнението на Варненскитѣ учители и учителки е, че въ числото на кандидатитѣ за бждащи учители и учителки имало такива лица, които, ако замѣстятъ уволненитѣ, освѣнъ че ще се постараятъ да *повдигнатъ учебното дѣло въ Варна на подобащата му висота, но още ще имало едно възпитателно значение* (к. п.).

Ний молиме кмета Ранковъ и инспектора Генковъ да ни покажатъ, кои именно отъ новоназначенитѣ учители и учителки стоятъ по-горѣ отъ уволненитѣ. Затуй ли, че уволненитѣ сж учители съ 5 до 18 год. практика?

Ами какво да се каже за „възпитателното значение“? *Чакмацитѣ*, за които писа в. „Извѣстникъ“ си оставатъ, а се пждятъ най-примѣрнитѣ учители. Или тѣ ви сж потрѣбни? На добъръ ви часъ!...

**Съобщаватъ ни отъ Варна**, че П. Хр. Генковъ, прѣди да бжде назначенъ инспекторъ, налѣво и надѣсно осжждалъ прѣдшественика си Явашева, за дѣто билъ жалко орждие въ ржцѣтъ на консерваторитѣ, дѣто му липсвала най-малката инспекторска самостоятелностъ и, за да запази мѣстото си, билъ готовъ на всичко.

Доста било назначението на този quasi либералъ на сжщата длъжностъ, за да забрави присмѣхитѣ си и да се прѣобърне на зурла, която жално пици подъ надуването на Ранкова.

Когато единъ отъ членовитѣ на окржжния училищенъ съвѣтъ го е запиталъ, да ли е спасенъ § отъ правилника за назначението на учителитѣ, който изисква да се прѣдпочитатъ тѣзи, които иматъ по-голѣмъ цензъ, той като убоденъ е подскочилъ и съ думи е далъ на за-

моята, чухъ лѣжки стжпки и нѣколко минути по-послѣ, можахъ да уловя нѣколко думи отъ некакъвъ разговоръ. Отъ килията излизаше женски гласъ и други по дебелъ — безъ съмнение гласътъ на пазача — който отговаряше лаконически. Послѣ чухъ шумътъ отъ махмуритѣ на адресъ на пазача и най-сетнѣ завъртането на ключа въ ключалката. Той произнесе нѣколко думи, на които жената отговори: „Нѣ, ний не говоримъ, азъ го моля само да повика чиновника“. Затвориха вратата и азъ чувахъ още полковника да се кара на пазача.

Слѣдователно, азъ не бѣхъ самъ. Имахъ съседка, която току що бѣше вече пристѣдила строгитѣ правила, изпълнявани до тогава отъ войницитѣ. Отъ този день, стѣнитѣ на кръпостѣта, които бѣха нѣми отъ 15 месеца, се оживиха отъ всички страни; азъ чухъ удари съ кракъ върху подѣтъ: единъ ударъ, два удара, чакъ до 11 удара, послѣ 24 удара, послѣ едно прѣвжсване, послѣдвано отъ 3 удара и слѣдъ туй 32 удара. Много пжти тѣзи удари бѣха повтаряни по сжщия рѣдъ до тогава, до когато съседа разбереше, че това значеше: „*Кто ви?*“ (кой сте Вий)—буквата *в*, която е третя отъ рѣдѣтъ на нашата азбука, и която и 32-та, и т. н.

Тутакси разговорътъ почна. Служахме си обикновено съ скрѣтената азбука, въ която буквитѣ бѣха раздѣлени на 6 колони. всѣка буква се означаваше чрезъ колоната си имѣстото въ тази колона.

Азъ съ удоволствие открихъ, че отъ лѣво ми се намираще приятелътъ ми Сердюковъ, съ когото азъ можахъ да говоря за каквото и да е, като си служихъ съ нашата тайна азбука. (Слъдва)

питвача си да разбере, че ако не иска да се лиши отъ благоволения му, ще трѣбва да си натиска парцалитѣ и свива устата. Досуцѣ по „либералски“.

**Въ прочутоото си** километрическо окръжно Т. Иванчевъ, за да докаже на учителитѣ, че не трѣбва да партизаниствуватъ, привеждаше мненията на Раина и Леонъ Буржуа и добавяше отъ себе си: „Моя грижа ще бѣде да спомогна да се намали това зло (партизанството). Азъ ще наказвамъ съ еднаква строгостъ всички, които се увличатъ въ партизанство въ полза на която и да би била партия“. А какво значи този разговоръ по телефона? „Ранковъ, лицата за които ми пишете, безъ друго, ще бѣдатъ назначени въ гимназията. (Думата е за А. Стойковъ и Кирановъ). Отъ 1 Септември ще приложатъ закона за инспекторитѣ. Можешъ ли ми прѣпорѣчи нѣкой учител, наши хора, за инспектори, защото нѣмамъ такива!“ Не показва ли, че г. Т. Иванчевъ едно пише, а друго върши; че учителя трѣбва да бѣде само отъ неговата партия, ако иска да бѣде спокоенъ, иначе той ще се прѣслѣдва и наказва строго за дързостта си. Туй значи нѣ да е човѣкъ либералъ и то български либералъ!

**Получи се** едно писмо въ Редакцията отъ единъ тукашенъ гражданинъ, съ което ни пита „до кога ще продължава лѣтния распусъ на студентитѣ изъ вѣнканитѣ и нашето висши училища?“

Причината на това запитване отъ почитаемия ни съгражданинъ е била, че голѣмъ шумъ се е дигалъ, като въ фабрика, до самитѣ прозорци на градската читалня, отъ непрѣстаното играене на табла отъ г. г. студентитѣ. Много граждани сж се връщали, като видятъ групата отъ студенти, която отъ сутринъ до вечеръ дига този шумъ: „Какво жалко нѣщо, казва съгражданина ни, ето до кѣдѣ е достигнало бездѣлието на нѣкой студенти, бѣдаци въспитатели, носители на науката“. „Може би нѣкой отъ г. г. студентитѣ да не могатъ безъ табла, балъ, билиардъ и др.; тѣ могатъ вѣчно да играятъ, но не и тамъ, до самитѣ прозорци на читалнята“.

Редакцията като дава гласностъ на тѣзи пасажии отъ писмото, не може да не констатира и тя истинския фактъ и да не искаже съжаление за това. Не трѣбва по такъвъ начинъ да се ползва човѣкъ отъ младостта си. Нали въ васъ, господа студенти, е нашата надѣжда? Обществото много очаква отъ васъ. Съзнайте се, и оправдайте тази надѣжда. Ако господа студентитѣ продължаватъ да дигатъ този шумъ отъ игрането на „табла“, извѣстваме на г. г. посѣтителитѣ на читалнята, че тѣ ще могатъ свободно да прѣдължаватъ посѣщенията си въ читалнята слѣдъ 15-й Октомври.

**Получи се** въ редакцията ни слѣдующата телеграма:

25/VIII Кортенски бани.

Утрѣ министъръ Тончевъ пристига тукъ. Отъ днесъ часътъ 7 сутринята двѣтъ бани, мъжката и женската, сж затворени до пристигането му и не се позволява на посетителитѣ да се къпятъ до тогава. Распорѣждането е направено отъ нѣкой си, нарочно поставенъ отъ властта надзирателъ. Костадинъ Теневъ (братъ на всеизвѣстния Иовчо Теневъ отъ гр. Нова-Загора) на когото нарочно е открита тази длъжностъ, за да има и той кокалъ; неговото седѣние тука е нетърпимо.

Тъкмо по либералски! Остава още да се издаде нѣкой заповѣдъ въ родѣ: до пристигането на министра никой нѣма право да излиза отъ стаята си за да не напращи пѣтя, по който ще мине Негово Благородие Министъръ Тончевъ. Та, санкимъ, не е чудно, всичко става въ либерална България!

## Какво става по хужбина.

### Белгия.

Единъ грамаденъ митингъ е билъ организиранъ за въ полза на общото гласоподаване въ гр. Брюкселъ въ залата „Св. Михаилъ.“ Брюкселската социалистическа Федерация, заедно съ главния съветъ на Работническата партия сж взели участие въ организирането му.

Много оратори, водители на демократическитѣ партии сж говорили, между които: г. *Wauters*, който кане народа да извоюва, своитѣ права чрезъ силата, ако правителството откаже да имъ удовлетвори исканията — Всеобщо гласоподавателно право. Г. *Lekeu* каза: „25 Августъ ще бѣде отъ сега нататкъ историческа дата за Белгийския народъ. Този народъ се завзе да се бори за и-

звоюване на всеоб. гласоподавателно право, за онищожение на множеството гласове; той не трѣбва да напусне борбата, освѣнъ слѣдъ побѣдата“. Продължителни ржкоплѣскания и удобрителни викове. Слѣдъ него почна социалиста, водителъ въ сабранието г. *Vandervelde*: „Реакционеритѣ не ще мирясатъ до гдѣ ние не извоюваме всеоб. гласоподавателно право. Нищо, даже полковитѣ войска не ще може да въсприпятъ за сполуката. *Обществено мнѣние е господаритѣ въ свѣта*.“

Слѣдъ тѣзи оратори говориха още г. г. *Demblon*, *Smets* и други много.

Прѣседателтъ прочете най послѣ резолюцията която съ бурни ржкоплѣскания бѣде приета:

„Митингътъ, като взима прѣдъ видъ силата на клетвата въ парка *Saint-Gilles*, мисли че демокрацията не може да се занимава съ избирателния законъ, освѣнъ да работи за въ полза на Всеобщото гласоподавателно право; и като взима прѣдъ видъ Манифеста отъ 4 Юий, който свързва бѣзвъзвратно всичкитѣ онѣзи, който сж го подписали доброволно;

Извѣнява, че часътъ е дошелъ за да се отвори една рѣшающа борба съ виковетѣ: Да падне! долу правителството! Да живѣе Всеоб. гласоподавателно право!“

Конгресътъ на социалистическата партия е станалъ, за да разгледа, какво повѣдѣние трѣбва да слѣдва, относително проекта на правителството.

Печата не ще бѣде допуснатъ. Най голѣма тайна ще се държи. Важни резолюции ще бѣдатъ земени като напр.: запитвания въ парламента, манифестации изъ улицитѣ и ако това не помогне, една обща стачка въ цѣла Белгия, до гдѣ не получатъ Вс. глас. право. Несъмнено е, че смущенията ще бѣдатъ много по сили, отколкото сж ставали другъ пѣтъ. Този пѣтъ социалиститѣ ще иматъ съ себе си радикалитѣ и християнитѣ социалисти, а не либералитѣ.

### Русия.

Едно подобно на Драйфусовото дѣло се е поевило и въ съюзницата на Франция. Въ града Пенца, въ Русия, прѣди 4 години сѣдѣтъ е осѣждалъ на 5 години затворъ нѣкой си Талма, като убиецъ на генералшата Болдирева и нейната слугиня, за да ги ограде. Талма непрѣставалъ да искава невиността си, братъ му полков. въ руската армия непрѣстано е молилъ да се направи ревизия, нѣ кой не обърналъ внимание на това и нещастний Талма стоялъ въ Сибирь, до гдѣто единъ необикновенъ случай го освобождава и невиността му става ясна. При едно притърсване за кражба у нѣкой си Карповъ, се намира и единъ държавенъ бонъ на генералшата Болдирева. Разпитанъ напространо, той се призналъ въ убийството на горнята, за да я ограде. Незабавно слѣдъ това заповѣдъ е била дадена за да се освободи нѣщастния. Колко ли още има подобни нещастници, които икупуватъ чуждитѣ грѣхове. „Оправдайте 10 виновни, но не осѣждайте единъ невиненъ“, казва едно старо прѣдложение, което не е злѣ често да се напомнимъ.

### Англия — Трансваалъ.

*Chamberlin* е държалъ една политическа рѣчь въ Бирмингамъ при посрѣщането му. Между другото той казалъ: „Съжелявамъ много, че прѣговоритѣ, които сж правили съ прѣседателтъ *Kruger* прѣзъ послѣднитѣ три мѣсеца, не сж довели двѣтъ страни — съзерена и васала — до никакви задоволителни резултати. Английското правителство е имало голѣмо търпение безподобно на това което може да има между една съзерена държава и единъ народъ васалъ. Прѣсед. *Kruger* прѣдлага условия, които знаи, че сж неприемливи (*Sic*) за насъ. На него принадлежи т. е. на *Kruger* да избере войната или мирътъ. Ако *Kruger* бѣ приелъ прѣдложението на *sir Milner* още прѣди 3 мѣсеца положението не би било толкова критическо“. Цѣлата рѣчь не е освѣнъ единъ прѣдговоръ на една война за завоеване на Южно-Американската република въ Трансваалъ. И двѣтъ страни се приготвятъ. — Това е може би слѣдствие на конференцията въ Хага.

### Франция

Положението не се е измѣнило. Въ Ренъ владѣе тишина, въ Парижъ сжшо, само затворницитѣ въ улица *Chabrol* стоятъ още, макаръ състоянието имъ да е плачевно. Нѣколко жени сж подписали и подали прошение, за да се свърши драмата съ *Guérin*. За по добро изражение на обществения печатъ, касателно показанията на свидѣлитѣ по дѣлото, ще дамъ нѣколко откъслѣка отъ статиитѣ на по главнитѣ вѣстници:

**Le Figaro**. „Показанията на офицеритѣ отъ генералния щабъ не могатъ сполучи въ осѣждането на Драйфусъ, защото то е невъзможно, но тѣ ще отворятъ очитѣ на онѣзи отъ насъ, които имаха достатъчно сила и честностъ, за да отстоятъ на буйността, на умразата и на болнитѣ въображения на тия, които се страхуваха отъ свѣтлината“. — г. *Corpède*.

**L' Aurore**. „Прѣди нѣколко дни генерала *Mercier* казваше на *Labori*: „азъ не съмъ обвиняемъ“, сега той не може изговори тази фраза. Той е обвиняемъ: Той е обвиняемъ да е далъ документи непознати на Драйфусъ въ сѣдѣтъ прѣзъ 1894 г.; той е обвиняемъ, за гдѣто е унищожилъ документа, който доказваше неговата, на *Mercier*, виновностъ; той е обвиняемъ, за гдѣто е позволилъ да осѣдятъ Драйфусъ на основание на лжливъ документъ; той е обвиняемъ, за гдѣто се е мъчилъ да тури единъ новъ лжливъ документъ въ дѣлото на Драйфусъ съзнателно, заедно съ генерала *Chamois* и полковника *Du Paty de Clam* стария му съучастникъ прѣзъ процеса на 1894 г.“ — г. *Clémenceau*.

**La Petite République**. Много лѣсно се разбира сега, защо прѣди нѣколко дни генер. *Mercier* и полков. *Du Paty* искаха съзнателно да турятъ единъ лжливъ документъ, съ който тѣ се мъчиха да покажатъ истинността на лжливата телеграма на *Panizzardi*. Това съучастничество въ 1899 г. на *Mercier* и *Du Paty*, иди още веднѣжъ да докаже тѣхното прѣстѣпно съучастничество въ 1894 г. Сѣдитѣ, задължени да си издигнатъ главитѣ, безъ да искатъ, виждатъ въ блѣска на свѣтлата истина единъ дълтъ кортежъ отъ генерали и слѣдъ тѣхъ цѣла върволица отъ прѣстѣпления“. — г. *Jaurès*.

## СТАЧКИ.

**Тулънъ** — 800 души работници отъ кариерата за порфиръ принадлежаша на *Drapont* въ мѣстността св. Рафаелъ, сж се събрали на заседание. Слѣдъ дълги и бурни разисквания, мнението да се примирятъ работницитѣ съ господаритѣ си е било отблъснато. Работницитѣ рѣшиха да направятъ пакъ стачка за да имъ се удовлетвори всичкитѣ искания безъ исключение. Прѣди единъ и половина мѣеецъ, като бѣха въ стачка, господаритѣ имъ се съгласиха и приеха само нѣкой отъ исканията имъ, днесъ тѣ я подновяватъ за удовлетворение на всичкитѣ имъ искания.

Биле сж записани 810 работника, отъ които вотирали само 545 и въ резултатъ се получили: 411 гласа за стачката да бѣде направена, 121 гласъ противъ стачката. Стачката е била вотирана и всичкитѣ работници на брой 810 сж напуснали работата си.

Работницитѣ очакватъ пристигането на социалиста, депутатъ г. *Maurice Allard*, слѣдъ което ще почнатъ манифестациитѣ и прѣговоритѣ.

**Руанъ** — Работницитѣ при пристанището сж имали едно свидѣние съ господаритѣ, на което присѣдствуваха бюрото на търговската камара и окръжната комисиия. Това свидѣние не дало никакъвъ положителенъ резултатъ. Но по съвѣтитѣ на бюрото на търговската камара и окръжната комисиия, работницитѣ можели да почнатъ работата си като се съгласяватъ за заплатата си съ капитанитѣ на параходитѣ или съ търговцитѣ.

Нѣкой даже сж почнали да растоварватъ вече параходитѣ, като ще работятъ 10 часа и ще имъ се плаща 6-35 л. на день.

Прѣговоритѣ не сж прѣкжнати още. Тѣ ще продължаватъ до удовлетворението на работническитѣ искания.

Данъ.

## ОБЯВЛЕНИЕ

Д-ръ Ив. Тодоровъ

(АДВОКАТЪ)

Слѣдвалъ правнитѣ науки въ Швейцария и Белгия, явява на приятелитѣ си и на всички интересующи се, че отваря адвокатско писалище въ гр. ХАСКОВО и приема да води дѣла прѣдъ всичкитѣ сѣдилища въ България срѣщу умѣрено възнаграждение.

Писалището се намира отъ улицата „Унъ-Пазаръ“ за Окръжния Сѣдъ. 1-2

## КНИЖАРНИЦАТА

### ЯКИМОВЪ И ЧЕЛЕБИЕВЪ

ВЪ КЮСТЕНДИЛЪ

(срѣшо Държав. Педагог. III-класно и Образцово Учил.) има всички издания на книжарскитѣ фирми: Д. В. Манчовъ, Христо Г. Дановъ, Ефремъ п. Христовъ, К. Евстатиенъ, Влайковъ, Ст. Мирчевъ, В. Вожиловъ, Сим. Икономовъ, В. Ив. Калайджиевъ, Ив. Игнатовъ, П. Вайновъ, Ив. Говедаровъ, Ст. Георгиевъ, Олчевъ, Голчевъ, Чапчевъ и др.

Приема за разпродаване разни книги подъ комисиона при най-голѣма книжарска акуратностъ. 2-3

Въ книжарницата на *Марко Ивановъ и др. въ Сливенъ* се продаватъ слѣдующитѣ учебници ново издание и одобрени отъ Министерството на народното просвѣщение, съгласно „правилника за учебницитѣ“.

*Скоковъ*. Законъ Божий за III отделение съ картинки цѣна 20 ст.

*Скоковъ*. Законъ Божий за IV отделение съ картинки цѣна 40 ст.

*Машерковъ*. Естествоведѣние за III отделение първо издание цѣна 40 ст. 2-2

Съобщаваме на г. г. абонатитѣ си, че г. Хр. Ст. Вапцаровъ отъ с. Жеранна е опълномощенъ да събира абонамента на вѣстника ни:

Молимъ, да му се указва нужното довърѣе

Администрацията.

Отговоренъ Редакторъ: Г. Долапчиевъ.

Дружествена Печатница „Трудъ“ — Сливенъ.